

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av 1 § lagen om en förteckning över handelsfartyg i
utrikesfart**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart innehåller stadganden om stödåtgärder och vissa andra åtgärder som behövs för förbättrande av den finländska sjöfartsnäringens konkurrensförmåga. I den förteckning över handelsfartyg i utrikesfart som avses i lagen kan inskrivas bl.a. lastfartyg och andra fartyg som huvudsakligen är avsedda för godstransporter, om minst hälften av samtliga anställda på de lastfartyg, som är i trafik på Finland och innehas av en sammanslutning som i egenskap av arbetsgivare bedriver rederiverksamhet med fartyget, är finländare. De fartyg som inskrivs i handelsfartygsförteckningen får i regel vara högst 20 år gamla.

I anslutning till införandet av avtalet om ett

Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES-avtalet) föreslås i denna proposition att det nämnda medborgarskapsvillkoret ändras så, att det avser medborgare inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Samtidigt föreslås det att förutsättningarna för att fartyg skall få inskrivas i handelsfartygsförteckningen ändras beträffande ålderskravet och begränsningen av antalet passage-rarplatser.

I fråga om den ändring av medborgarskapskravet som hänför sig till EES-avtalet föreslås lagen träda i kraft samtidigt som EES-avtalet. I övrigt avses lagen träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

**1. Nuläget och de föreslagna
ändringarna**

1.1. Medborgarskapskrav

I lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart (1707/91) ingår stadganden enligt vilka för fartyg, som är inskrivna i den förteckning över handelsfartyg i utrikesfart som nämns i lagen, under vissa förutsättningar av statens medel kan beviljas stöd för förbättrande av konkurrensförmågan. Ombord på dessa fartyg kan under de förutsättningar som stadgas i lagen användas även utländsk arbetskraft och med utländska organisationer ingås kollektivavtal vilka avviker från de finländska anställningsvillkoren. Lagen har trätt i kraft den

1 januari 1992. Den gäller lastfartyg och andra fartyg som huvudsakligen är avsedda för gods-transporter samt vissa passagerarfartyg som går i trafik mellan tredje länder. Fartygen skall vara inskrivna i det finländska fartygsregistret, de skall huvudsakligen användas i utrikesfart och de får i regel vara högst 20 år gamla.

I lagens 1 § 1 mom. 4 punkt stadgas, utöver det som sagts ovan, som villkor för att fartyg skall kunna inskrivas i handelsfartygsförteckningen att minst hälften av samtliga anställda på de lastfartyg, som är i trafik på Finland och innehas av en sammanslutning som i egenskap av arbetsgivare bedriver rederiverksamhet med fartyget, är finländare. Detta medborgarskapskrav ingick inte ursprungligen i regeringens proposition (RP 119/91, 1991 rd) utan fogades

på trafikministeriets förslag i trafikutskottet till lagförslaget utgående från de förhandlingar som förts med sjöfartsbranschens arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer. En liknande bestämmelse ingår även i EG-ländernas förslag till upprättande av ett parallellregister (det s.k. EUROS-förslaget).

Regeringens proposition om godkännandet av vissa bestämmelser i de avtal som gäller upprättande av Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har avlåtits till riksdagen i juni 1992. Artikel 28 i EES-avtalet garanterar fri rörlighet för arbetstagare inom hela EES. Artikeln motsvarar artikel 48 i Romfördraget, som i sin tur kompletterar det allmänna förbud mot diskriminering som ingår i artikel 7 i Romfördraget.

Enligt artikel 28 i EES-avtalet innebär fri rörlighet för arbetstagare bl.a. att all diskriminering av arbetstagare från EG-medlemsstater och EFTA-stater på grundval av nationalitet upphör. Artikeln kompletterar rådets förordning (EEG) nr 1612/68 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen. I artikel 28 i EES-avtalet hänvisas även till bilaga V i avtalet, där EG:s gällande förordningar om bl.a. arbetskraftens fria rörlighet räknas upp.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås att 1 § 1 mom. 4 punkten lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart ändras så, att en förutsättning för att ett fartyg skall kunna inskrivas i handelsfartygsförteckningen är bl.a. att minst hälften av samtliga anställda på de lastfartyg, som är i trafik på Finland och innehas av en sammanslutning som i egenskap av arbetsgivare bedriver rederiverksamhet med fartyget, är medborgare i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

1.2. Ålderskrav och begränsning av antalet passagerarplatser

Enligt lagens 1 § 1 mom. 3 punkt är det en förutsättning för att ett fartyg skall kunna inskrivas i handelsfartygsförteckningen att fartyget är högst 20 år gammalt vid ingången av det år då det inskrivs i förteckningen. I motiveringen till regeringens proposition konstateras att man inte med systemet vill gynna att överåriga fartyg kvarstår i det finska fartygsregistret. I paragrafens 2 mom. sägs emellertid att ett fartyg som är inskrivet i det finska

fartygsregistret och är högst 25 år gammalt när lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart träder i kraft kan inskrivas i handelsfartygsförteckningen. Enligt motiveringen har stadgandet tagits in i lagen eftersom det under finsk flagg seglar flera på 1970-talet byggda fartyg som fortfarande är i gott skick.

Ett fartygs tekniska skick och sjövärdighet är inte nödvändigtvis beroende av dess ålder. Därför anses att åldersfaktorn inte skall få vara avgörande vid inskrivning i handelsfartygsförteckningen. Fartyget har t.ex. kunnat genomgå en grundlig reparation eller stora ändringsarbeten så, att det uppfyller de krav som ställs på nyare fartyg.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås att lagens 1 § 2 mom. kompletteras så, att i enskilda fall och efter en säkerhetskontroll också fartyg som är äldre än 20 år kan godkännas för handelsfartygsförteckningen, om därtill föreligger särskilda skäl som ansluter sig till fartygets skick och sjövärdighet. Sjöfartsstyrelsen beslutar i enlighet med 2 § även i detta fall om huruvida ett fartyg skall inskrivas i handelsfartygsförteckningen efter utförd säkerhetskontroll.

Enligt 1 § 3 mom. lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart kan för förteckningen godkännas även fartyg som är besiktigade såsom passagerarfartyg, om de huvudsakligen är avsedda för godstransporter och har högst 60 passagerarplatser. Då lagen bereddes stannade man för begränsningen 60 passagerarplatser närmast på grundval av den existerande lastfärjmaterielens passagerarkapacitet och därför att avsikten inte var att utsträcka det nya stödsystemet till egentliga passagerarfartyg som är i regelbunden trafik på de nordiska länderna.

Principen om fri rörlighet för varor och tjänster, som genomförs när EES-avtalet träder i kraft, beräknas i och med logistikens ökade betydelse innebära att trafiken med stora enheter och i synnerhet långtradar- och lastbilstrafiken ökar mellan Finland och det övriga Europa.

Då tonnaget förnyas och antalet chaufförer som följer med lasten ökar, finns det en risk för att begränsningen 60 passagerarplatser kan bli ett hinder för inskrivning av fartyg, som huvudsakligen är avsedda för godstransporter, i handelsfartygsförteckningen. Det föreslås därför att 1 § 3 mom. ändras och att begränsningen av antalet passagerarplatser ändras så, att

för handelsfartygsförteckningen kan godkännas även sådana såsom passagerarfartyg besiktiga- de fartyg som huvudsakligen är avsedda för godstransporter och har högst 120 passagerarplatser.

2. Propositionens organisatoriska och ekonomiska verkningar

Propositionen har inga organisatoriska verkningar.

Propositionen beräknas inte heller ha några nämnvärda statsekonomiska eller andra ekonomiska verkningar.

3. Beredningen av ärendet

Ändringsförslaget som gäller nationalitetskravet i punkt 4 i 1 § 1 mom. har beretts som tjänstemannaarbete i trafikministeriet. Utlåtanden om förslaget har begärts från utrikesministeriet, justitieministeriet, arbetsministeriet, sjöfartsstyrelsen, Industrins Centralförbund samt från arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna inom sjöfarten.

I utlåtandena förordas den föreslagna ändring som kommer att föranledas av EES-avtalet. Arbetstagarorganisationerna inom sjöfarten har samtidigt också föreslagit andra ändringar av lagrummet.

Ändringsförslagen som gäller ålderskravet för fartyg och antalet passagerarplatser har beretts i arbetsutskottet inom sjöfartsdelegationen, i vilket det finns representanter från trafikministeriet, sjöfartsstyrelsen, arbetstagar- och arbetsgivarorganisationerna inom sjöfarten samt Industrins Centralförbund. Representanten för Utrikestrafikens Småtonnageförening motsatte sig förslaget. Om begränsningarna av antalet passagerarplatser ändras kommer detta enligt föreningen att leda till att de nuvarande konkurrensförhållandena förvrängs. Represen-

tanten för Finlands Maskinbefälsförbund ansåg, att begränsningarna av antalet passagerarplatser inte skall ändras och att endast grundreparerade fartyg över 20 år skall kunna införas i förteckningen över handelsfartyg i utrikesfart. De övriga medlemmarna av arbetsutskottet hade inga invändningar beträffande ändringsförslagen.

4. Andra omständigheter som inverkat på propositionen

Krav rörande medborgarskap och boningsort ingår även i sjölagen (167/39) till den del fråga är om partrederiers huvudredare. Om anpassningen av dessa krav till EES-avtalet avläts en särskild regeringsproposition.

Enligt 41 § sjölagen skall befälhavare på finskt handelsfartyg vara finsk medborgare. Med stöd av artikel 28.4 i EES-avtalet och artikel 48.4 i Romfördraget kvarstår detta medborgarskapskrav. På ett fartygs befälhavare ankommer enligt sjölagen och vår övriga lagstiftning många sådana uppgifter som är förknippade med utövning av offentlig makt. Det är skäl att fortfarande reservera skötsein av dessa uppgifter för statens egna medborgare, vilket även de nämnda artiklarna i EES-avtalet och Romfördraget ger möjlighet till.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst. Lagens 1 § 1 mom. 4 punkt som ansluter sig till EES-avtalet föreslås dock träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 1 § lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 § 1 mom. 4 punkten samt 2 och 3 mom. lagen den 30 december 1991 om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart (1707/91) som följer:

1 §

I en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart (*handelsfartygsförteckning*) kan inskrivas lastfartyg och andra fartyg som huvudsakligen är avsedda för godstransporter, om

4) minst hälften av samtliga anställda på de lastfartyg, som är i trafik på Finland och innehas av en sammanslutning som i egenskap av arbetsgivare bedriver rederiverksamhet med fartyget, är medborgare i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Ett fartyg som är inskrivet i det finska fartygsregistret och är högst 25 år gammalt när denna lag träder i kraft kan även inskrivas i handelsfartygsförteckningen. Dessutom kan ett fartyg som är över 20 år gammalt i enskilda fall

och efter en säkerhetskontroll godkännas för inskrivning i handelsfartygsförteckningen, om därtill föreligger särskilda skäl med hänsyn till fartygets skick och sjövärdighet.

Såsom fartyg som kan inskrivas i handelsfartygsförteckningen godkänns även bogserbåtar och skjutbogserare som regelbundet transporterar lastpråmar i utrikesfart samt såsom passagerarfartyg besiktigade fartyg som huvudsakligen är avsedda för godstransporter och har högst 120 passagerarplatser.

Denna lag träder i kraft den 199 . Lagens 1 § 1 mom. 4 punkt träder dock i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Helsingfors den 23 oktober 1992

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Trafikminister *Ole Norrback*

Lag

om ändring av 1 § lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 § 1 mom. 4 punkten samt 2 och 3 mom. lagen den 30 december 1991 om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart (1707/91) som följer:

Gällande lag

Förslag

1 §

I en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart (*handelsfartygsförteckning*) kan inskrivas lastfartyg och andra fartyg som huvudsakligen är avsedda för godstransporter, om

4) minst hälften av samtliga anställda på de lastfartyg, som är i trafik på Finland och innehas av en sammanslutning som i egenskap av arbetsgivare bedriver rederiverksamhet med fartyget, är *finländare*.

Ett fartyg som är inskrivet i det finska fartygsregistret och är högst 25 år gammalt när denna lag träder i kraft kan även inskrivas i handelsfartygsförteckningen.

Såsom fartyg som kan inskrivas i handelsfartygsförteckningen godkänns även bogserbåtar och skjutbogserare som regelbundet transporterar lastpråmar i utrikesfart samt såsom passagerarfartyg besiktigade fartyg som huvudsakligen är avsedda för godstransporter och har högst 60 passagerarplatser.

4) minst hälften av samtliga anställda på de lastfartyg, som är i trafik på Finland och innehas av en sammanslutning som i egenskap av arbetsgivare bedriver rederiverksamhet med fartyget, är *medborgare i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet*.

Ett fartyg som är inskrivet i det finska fartygsregistret och är högst 25 år gammalt när denna lag träder i kraft kan även inskrivas i handelsfartygsförteckningen. *Dessutom kan ett fartyg som är över 20 år gammalt i enskilda fall och efter en säkerhetskontroll godkännas för inskrivning i handelsfartygsförteckningen, om därtill föreligger särskilda skäl med hänsyn till fartygets skick och sjövärdighet.*

Såsom fartyg som kan inskrivas i handelsfartygsförteckningen godkänns även bogserbåtar och skjutbogserare som regelbundet transporterar lastpråmar i utrikesfart samt såsom passagerarfartyg besiktigade fartyg som huvudsakligen är avsedda för godstransporter och har högst 120 passagerarplatser.

Denna lag träder i kraft den 199 . Lagens 1 § 1 mom. 4 punkt träder dock i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

1941

1942

... ..

... ..

...

...

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..